

Četvrtak 15. rujna 2016.

P8_TA(2016)0351

Zimbabve

Rezolucija Europskog parlamenta od 15. rujna 2016. o Zimbabveu (2016/2882(RSP))

(2018/C 204/16)

Europski parlament,

- uzimajući u obzir svoje prethodne rezolucije o Zimbabveu,
  - uzimajući u obzir lokalnu izjavu EU-a o nasilju od 12. srpnja 2016.,
  - uzimajući u obzir lokalnu izjavu EU-a o otmici Itaija Dzamare od 9. ožujka 2016.,
  - uzimajući u obzir Odluku Vijeća (ZVSP) 2016/220 od 15. veljače 2016. o izmjeni Odluke 2011/101/ZVSP o mjerama ograničavanja protiv Zimbabvea ⁽¹⁾,
  - uzimajući u obzir Globalni politički sporazum koji su 2008. potpisale tri glavne političke stranke: ZANU PF, MDC-T i MDC,
  - uzimajući u obzir Afričku povelju o ljudskim pravima i pravima naroda iz lipnja 1981., koju je Zimbabve ratificirao,
  - uzimajući u obzir Opću deklaraciju o ljudskim pravima iz prosinca 1948.,
  - uzimajući u obzir Ustav Zimbabvea,
  - uzimajući u obzir Sporazum iz Cotonoua,
  - uzimajući u obzir članak 135. stavak 5. i članak 123. stavak 4. Poslovnika,
- A. budući da narod Zimbabvea godinama trpi autoritarni režim na čelu s predsjednikom Mugabeom, koji je još uvijek na vlasti zahvaljujući korupciji, nasilju, namještanju izbora i brutalnom sigurnosnom aparatu; budući da narod Zimbabvea desetljećima nije iskusio istinsku slobodu te da velik broj onih mlađih od 30 godina ni ne zna za drugo osim za život u siromaštvu i pod nasilnom represijom;
- B. budući da u toj krizom pogođenoj zemlji ponovno jačaju nemiri, u kontekstu nestašica gotovine, raširene nezaposlenosti, državne korupcije i nastojanja vlasti da suzbiju slobodu izražavanja i političku oporbu; budući da se razne skupine bore za svoje mjesto na političkoj sceni u iščekivanju razdoblja nakon Mugabeove vladavine;
- C. budući da je od pada koalicijske vlade 2013. napredak koji je Tendai Biti ostvario u pogledu stabilizacije gospodarstva i povećanja državnih prihoda poništen povratkom na sustav političke podobnosti i kleptokracije te na stanje straha; budući da Zimbabve trenutno prolazi kroz najgoru gospodarsku krizu od hiperinflacije 2008.; budući da je vlada praktički bankrotirala;
- D. budući da su od svibnja 2016. tisuće prosvjednika – neformalnih trgovaca, nezaposlenih mladih ljudi, a sada i zaposlenih osoba – izašle na ulice u velikom broju urbanih središta diljem Zimbabvea kako bi prosvjedovale protiv gubitka posla, masovne nezaposlenosti i neuspjeha vlade da zadovolji osnovna ekonomska očekivanja stanovništva, a to znači tržište rada na kojem se nude poslovi, zaposlenici u javnom sektoru koji na vrijeme dobivaju plaću, pouzdana stabilna valuta i režim pristupačnih cijena; budući da samo vojska prima plaću redovito i u valuti koja ima neku vrijednost;

⁽¹⁾ SL L 40, 17.2.2016., str. 11.

Četvrtak 15. rujna 2016.

- E. budući da je prosvjedni pokret koji predvodi svećenik Evan Mawarire i koji se koristi *hashtagom* #ThisFlag zadobio potporu crkava i srednje klase, koji su se dosad uglavnom klonili ulične politike;
- F. budući da je 6. srpnja 2016. oporbeni pokret #ThisFlag pozvao na nacionalni štrajk u znak prosvjeda protiv vladine inercije kada je riječ o korupciji, nekažnjavanju i siromaštvu; budući da kao rezultat toga većina trgovina i poduzeća u glavnom gradu taj dan nije radila i da su vlasti žestoko reagirale;
- G. budući da je Promise Mkwanzani, vođa #Tajamuke, socijalnog pokreta povezanog sa srpanjskim štrajkom, koji je uhićen i optužen za poticanje na javno nasilje, pušten uz jamčevinu; budući da je još jedna aktivistica pokreta #Tajamuka, Linda Masarira, uhićena tijekom prosvjeda u srpnju 2016. te se još uvijek nalazi u pritvoru;
- H. budući da se mnogo prosvjeda danas organizira preko društvenih medija i budući da su vlasti Zimbabvea blokirale pristup internetu i onemogućile slanje poruka preko aplikacije WhatsApp kako bi spriječile prosvjede;
- I. budući da su tijekom prosvjedâ uhićene stotine ljudi; budući da je 26. kolovoza 2016. došlo do krvavih sukoba u glavnom gradu Harareu kada se policija oglušila na sudsku odluku i nasilno se obrušila na tisuće prosvjednika koji su se okupili pod okriljem Nacionalnog plana izborne reforme kako bi izrazili protivljenje nedovršenim izbornim reformama uoči nestrpljivo iščekivanih općih izbora u Zimbabveu 2018.; budući da je velik broj uhićenih još uvijek u pritvoru, dok se za mnoge ne zna gdje se točno nalaze;
- J. budući da je predsjednik Mugabe na vlasti od proglašenja nezavisnosti 1980. i da se ponovno kandidira te budući da se nekoliko članova njegove vlade izjasnilo protiv poziva na izbornu reformu uoči izbora 2018.;
- K. budući da su veterani borbe za nezavisnost, nekoć Mugabeovi bliski saveznici u vodećoj stranci, bojkotirali njegov govor 8. kolovoza 2016., osudivši njegov pomak prema diktaturi i njegovu nesposobnost da riješi tešku gospodarsku krizu kojom je zemlja pogođena od 2000.; budući da je predsjednik taj bojkot doživio kao izdaju te je u znak odmazde uhitio tri člana Nacionalne udruge veterana borbe za nezavisnost;
- L. budući da se policija 2. rujna 2016. pozvala na zakonski akt 101A kako bi zabranila sve prosvjede u središnjem Harareu, nekoliko sati prije no što je 18 političkih stranaka trebalo održati veliki prosvjed u glavnom gradu;
- M. budući da je 7. rujna 2016. Visoki sud ukinuo tu zabranu na sedam dana i budući da je ta presuda izrečena svega nekoliko dana nakon što se predsjednik Mugabe upleo u neovisnost pravosudnih tijela tako što je zimbabveanske suce oštro kritizirao zbog donošenja „nepromišljenih” presuda koje su dovele do održavanja prosvjeda protiv njegove vladavine;
- N. budući da je zimbabveansko Povjerenstvo za ljudska prava izjavilo da se pomoć u hrani, prikupljena kako bi se pomoglo gladnim seljanima koji pate zbog suše koja je zahvatila cijelu zemlju, dijelila u skladu sa stranačkom pripadnosti, tako da su pripadnici stranke Zanu PF odbijali dati hranu poklonicima oporbene stranke; budući da je vlada Zimbabvea u veljači 2016. proglasila stanje katastrofe, procjenjujući da će otprilike 4,5 milijuna ljudi trebati pomoć u hrani do siječnja 2017. te da skoro polovici seoskog stanovništva prijeti glad;
- O. budući da je 9. ožujka 2016. obilježena prva godišnjica otmice borca za ljudska prava Itaija Dzamare; budući da je Visoki sud vladi naredio da pronađe Dzamaru te da svaka dva tjedna izvještava taj sud o napretku, sve dok se ne otkrije gdje se nalazi;

Četvrtak 15. rujna 2016.

- P. budući da je Zimbabve potpisnik Sporazuma iz Cotonoua, čijim se člankom 96. utvrđuje da je poštovanje ljudskih prava i temeljnih sloboda ključni element suradnje između država AKP-a i EU-a;
- Q. budući da je u veljači 2016. mali broj restriktivnih mjera EU-a izrečenih zimbabveanskom režimu produžen do 20. veljače 2017.; budući da će se zamrzavanje imovine i zabrana putovanja i dalje primjenjivati na predsjednika Mugabea, Grace Mugabe i poduzeće Zimbabwe Defence Industries; budući da će embargo na oružje i dalje biti na snazi; budući da je EU ranije ukinuo restrikcije za 78 osoba i osam tijela;
- R. budući da su u okviru 11. Europskoga razvojnoga fonda Nacionalnom okvirnom programu za Zimbabve za razdoblje između 2014. i 2020. dodijeljena 234 milijuna EUR koja se trebaju usmjeriti u tri glavna sektora: zdravstvo, gospodarski razvoj temeljen na poljoprivredi te upravljanje i jačanje institucija;
1. izražava veliku zabrinutost zbog činjenice da je prethodnih mjeseci poraslo nasilje nad prosvjednicima u Zimbabveu; upozorava na nedavno objavljenu jednomjesečnu zabranu održavanja prosvjeda; poziva vladu i sve strane u Zimbabveu da poštuju pravo na miran prosvjed čiji je cilj upozoriti na pitanja od istinske važnosti i traži od zimbabveanskih vlasti da provedu istragu u vezi s optužbama da su pripadnici zimbabveanske policije prekomjerno koristili silu i na druge načine kršili ljudska prava te da iste pozove na odgovornost;
  2. zabrinut je zbog porasta samovoljnih uhićenja boraca za ljudska prava i osoba koje su sudjelovale u mirnih i zakonitim prosvjedima te traži da se poštuju vladavina prava i Ustav;
  3. poziva zimbabveanske vlasti da smjesta i bezuvjetno puste na slobodu sve političke zatvorenike;
  4. osuđuje nedavne izjave predsjednika Mugabea u kojima je napao tijela pravosudne vlasti u Zimbabveu i traži od zimbabveanskih vlasti da se ne upliću u neovisnost pravosudnih tijela;
  5. podsjeća na to da se Zimbabve na temelju Globalnog političkog sporazuma obvezao zajamčiti da će njegovo zakonodavstvo te njegovi postupci i prakse biti u skladu s međunarodnim načelima ljudskih prava i zakonima o ljudskim pravima, uključujući slobodu okupljanja, udruživanja i izražavanja;
  6. skreće pozornost na osobito težak položaj velikog broja žena u Zimbabveu i nužnost poštovanja ljudskih prava;
  7. smatra da bi Vijeće i Komisija trebali pažljivo razmotriti prikladnost ponovnog uvođenja nekih restriktivnih mjera i pritom naglasiti da će se one ukinuti i da će se osigurati paket pomoći tek kada bude očito da je Zimbabve ostvario napredak prema demokraciji, vladavini prava i poštovanju ljudskih prava te posebno dati do znanja da će se osigurati pomoć u provođenju slobodnog i poštenog izbornog procesa i reforme policije;
  8. poziva da se u cilju razvoja slobodne, napredne i pluralističke demokracije vlast prenese mirno i na temelju slobodnog i poštenog izbornog procesa, vladavine prava i poštovanja ljudskih prava;
  9. oštro osuđuje ometanje dodjele pomoći u hrani zbog političkih ciljeva; naglašava svoju zabrinutost u pogledu mogućih budućih mjera kojima bi se nanijela šteta poljoprivrednoj proizvodnji te poziva na donošenje mjera za povećanje sigurnosti opskrbe hranom;
  10. i dalje je zabrinut zbog otmice Itaija Dzamare; traži da se poštuje *habeas corpus* i da se osobe odgovorne za njegovu otmicu izvedu pred lice pravde;
  11. ustraje u tvrdnji da EU mora osigurati da se financiranje koje je dodijeljeno Zimbabveu u okviru Nacionalnog okvirnog programa učinkovito usmjeri u relevantne sektore te poziva zimbabveansku vladu da Komisiji omogući nesmetan pristup projektima koje financira EU i da bude otvorenija za primanje tehničke pomoći za provedbu zajednički dogovorenih projekata i programa;

Četvrtak 15. rujna 2016.

12. ističe da je važno da EU u skladu s člancima 8. i 96. Sporazuma iz Cotonoua započne politički dijalog sa zimbabveanskim vlastima i time potvrdi da se EU zalaže za pružanje pomoći lokalnom stanovništvu;
  13. traži od Južnoafričke razvojne zajednice i Commonwealtha da se ponovno angažiraju u tome da se Zimbabveu pomogne da se ponovno okrene demokraciji;
  14. nalaže svojem predsjedniku da ovu Rezoluciju proslijedi potpredsjednici Komisije / Visokoj predstavnici Unije za vanjske poslove i sigurnosnu politiku, Vijeću, Komisiji, vladama i parlamentima država članica, Europskoj službi za vanjsko djelovanje, vladi i parlamentu Zimbabvea, vladama Južnoafričke razvojne zajednice, Afričkoj uniji, Panafričkom parlamentu, Zajedničkoj parlamentarnoj skupštini AKP-a i EU-a i glavnom tajniku Commonwealtha.
-